

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 411

van **DANIELLE GODDERIS-T'JONCK**

datum: 20 februari 2015

aan **JO VANDEURZEN**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Frisdrankautomaten in scholen - Beleid

Drankautomaten zijn al een tijd een vaste waarde op scholen. Het is op zich een eenvoudige manier om verfrissende drank te verschaffen aan jongeren. In de praktijk ziet men echter dat deze automaten vaak gevuld zijn met erg gesuikerde, ongezonde dranken. Vaak krijgt men de reactie dat er ook gezonde dranken aanwezig zijn zoals vruchtensap. Het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie (VIGeZ) toont echter aan dat vruchtensappen ook als hoogenergetische dranken beschouwd worden. Volgens het VIGeZ staan er in 65% van de scholen drankautomaten, wat al een verbetering is ten opzichte van 2006 toen er nog 75% aanwezig waren. De media kaartten dit de voorbije weken al aan. Ook de World Health Organization (WHO) toont met studies aan dat erg gesuikerde dranken een negatieve invloed hebben op obesitas bij jongeren en lichamelijke klachten in het algemeen (bv. tandbederf). Zo waren er in 2013 zo'n 42 miljoen kinderen tussen 0 en 5 jaar wereldwijd zwaarlijvig en schat men dat dit cijfer zal oplopen tot 70 miljoen in 2025. De vrees bestaat dat de cijfers in Vlaanderen (zowel voor kinderen als adolescenten) deze trend zullen volgen. Dit gaat niet louter om de gezondheid van onze jongeren, ook zal dit tot een verhoging leiden van de kosten van onze gezondheidszorg. Op geen enkel vlak halen we hier enig voordeel uit.

In zijn antwoord op mijn vraag om uitleg van 10 februari 2015 vermeldde de minister dat er een nieuw actieplan zal worden opgesteld. Dit doordat het vorige actieplan "Voeding en beweging 2009-2015" dit jaar afloopt. Dit thema is al aangekaart bij de bevoegdheid Onderwijs, maar het hoort ook bij de bevoegdheid Welzijn, Volksgezondheid en Gezin door zijn rechtstreeks effect op de gezondheid van onze jongeren.

Ik begrijp dat het nog te vroeg is om in detail te treden omdat het overleg over verschillende Vlaamse beleidsdomeinen reikt. Desondanks heb ik toch enkele vragen hieromtrent.

1. Welk advies zal de minister formuleren omtrent frisdrankautomaten op scholen en op basis van welke motivering?
2. Hoe staat de minister vanuit zijn beleid tegenover een algemene regel die de verkoop van frisdranken op scholen verbiedt? Wordt hierover overleg gepleegd met de minister van Onderwijs?

ANTWOORD

op vraag nr. 411 van 20 februari 2015

van **DANIELLE GODDERNIS-T'JONCK**

1. Momenteel is er geen verbod op frisdrankautomaten in scholen. We zien dat frisdrankautomaten in het basisonderwijs nagenoeg niet meer voorkomen. Of een school al dan niet de frisdrankautomaten bant, valt onder de verantwoordelijkheid van de school zelf.

Uit de indicatorenbevragingen van het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie (2006-2009-2012) blijkt dat:

- Tussen 2006 en 2009 het dranken- en tussendoortjesbeleid in het secundair onderwijs heel wat evenwichtiger is geworden. Deze positieve evolutie heeft de voorbije jaren globaal wel stand gehouden, maar stagneert momenteel. De aanwezigheid van drankenautomaten is als volgt geëvolueerd: in 2006 hadden ongeveer 75% van de secundaire scholen drankenautomaten; in 2009 werd dit 62%; in 2012 werd dit 65%.
- Het aanbod van frisdranken en snoep stagneert eveneens. In 2009 geven 66% van de secundaire scholen aan een regelmatig aanbod van frisdranken te hebben. In 2009 geeft 34% secundaire scholen aan regelmatig chocolade, chips of snoep aan te bieden. De aanwezigheid van een regelmatig aanbod van frisdrank en snoep blijft groot in het secundair onderwijs.
- In de meeste secundaire scholen wordt ook (gratis) drinkwater en fruit aangeboden: 83% secundaire scholen hebben een dagelijks aanbod van gratis drinkwater, 80% secundaire scholen hebben een occasioneel of regelmatig aanbod van fruit.

Scholen worden verondersteld om via georganiseerde leermogelijkheden jongeren kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes bij te brengen met betrekking tot gezondheid. Het leren omgaan met verschillende keuzemogelijkheden valt hier ook onder. De verantwoordelijkheid van scholen om een gezondheidsbeleid te voeren gaat uiteraard veel verder dan het voorzien van een gezond aanbod. Ook educatie, het maken van afspraken en gepaste zorg en begeleiding maken er onderdeel van uit. Scholen worden momenteel via de kadermethodiek 'Gezonde school' ondersteund om een gezondheidsbeleid te ontwikkelen. Hoe het aspect frisdrankautomaat evenwichtig kan ingevuld worden, wordt hierin ook behandeld. Deze aanbevelingen zijn terug te vinden op: <http://www.gezondeschool.be/kieskeurig/methodiek-schoolbeleid-voeding/aanbod/een-evenwichtig-aanbod-van-dranken/een-evenwichtig-aanbod-van-dranken-in-het-secundair-onderwijs>

Samengevat is een verbod een optie, maar dan bij voorkeur als het onderdeel uitmaakt van een volwaardig gezondheidsbeleid op de school.

2. Vanuit het preventief voedings- en bewegingsbeleid ben ik niet tegen een frisdrankverbod. Of het opportuun is dat de overheid een meer controlerende rol gaat vervullen, bijvoorbeeld door een verbod op te leggen, is een debat dat, zoals u zelf aanhaalde, in de aanloop naar de gezondheidsconferentie zou kunnen gevoerd worden.

Het spreekt voor zich dat hierin ook de minister van Onderwijs betrokken zal worden.

Het is immers belangrijk bij dergelijke maatregelen dat er een maatschappelijk draagvlak is en dat de betrokken actoren begrijpen wat het belang en de meerwaarde ervan zijn. Tevens dient bewaakt te worden dat een frisdrankverbod in scholen de frisdrankconsumptie niet verlegt naar buurtwinkels.